

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2 004

65

Հ. Գ. Գ. Գ.

Երևան ԵՆ

ՅՈՎՆԱՆ ՓԷՅՂԱՄՊԷՐԻՆ

ԹԱՐԾԻՅԷ ՏՕՂՐՈՒ ԿԻԹՄԷՍԻ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۲۹ جاذی الاول ۳۲۳ و ۱۹ تموز
۳۲۱ تاریخلی و ۲۶۸ نومرولی رخصتنامه سیله طبع اولتمشدر

ՏԷՐՍԱ՝ԱՏԷԹ
ՄԱԹՊԱ՝Ա.Ի Ե. ՄԱՏԹԷՐՈՍԵԱՆ

1905

462-ԱԶ

(509)

ՅՈՎԵՆԱՆ ՓԷՅՂԱՄՊԵՐԻՆ

ԹԱՐՃԻՃԷ ՏՕՂՐՈՒ ԿԻԹՄԷՍԻ

«Յովենան իպն ի Ամմիթայա Բապպըն քելամը կելտի» :

Ալլանըն հագրիգի ատէմլէրէ ինթիյանը վար տըր : Քէնտի վագթընա միւնասիպ պիր Աբրահամ, պիր Մովսէս, պիր Եղիա, պիր Պողոս վէ պիր Լուսէր հազըրլար : «Պինտէ պիր սատըգ ատէմ պուլտում» (Վա'իգ 7. 28). պէօյլէճէ Ալլան պիւթիւն գալմը քէնտի հիմայեսի թահթընա ալըր : Անլէրի ճէմի'ի իթիգատաթը պաթըլէտէն վէ ճէհալէթ գուլմէթիստէն քէնտի մուհապպէթ էֆքեարընըն ըրըրնա չըգարըր . վէ անլէրի խէլաս եօլունտա իրշատ էտէր : Պէլի, հէր նէ գատար ճահիլ տիւնեա անը Ֆէհմ էտէմէգ իսէ տէ, 'ալէմ ու ճիհանտա հէր ան մէյտանա կէլէն ճէմի'ի վուգու'աթըն չալգանթըրը տալլալարը անը ի'լան էտէր, վէ սէմալաթ անը եօգարտան թատըգ էտէր : Հէր շէյտէն էվ վէ Ալլանա քէնտի մագսէտ վէ էֆքեարընը իլէրի կէօթիւրէճէք վատթալար լազրմ տըր : Ալլան պէօյլէլէր վատթատըլէ քէնտի միւրատը Եվվէլիսինի տիւնեայա իղհար էտէր : Ք. Մուգատտէպին ճէմի'ի միւպարէք վագը'ալարընտա Ալլանըն քէնտի 'իլմ'ի էղէլիսի իլէ քէնտի էպէտի մագսէտինի իլէրի կէօ-

64068-67

թիւումէք իւզրէ ալէթլէր եարաթաղընը վէ վազթ ը միւնասիպինտէ անլէրի իսթի'մալ էթտիյինի կէօրիւյօրըզ :

Ենովանըն էլլէրինին հէր պիր իշի քէնտի թագտիր ի էզէլիսի թահթընտա օլտըզը կիպի պու վասըթալար տախի թէսատիւֆի օլմայըպ' իլլա անըն էպէտի միւրատըր ալթընա տիւշէրլէր : Պու հագիգաթ իլ էլ էպէտ իթիրազ գապուլ էթմէզ : Լաքին կէլ կէօրէլիմ քի ինստն պուսու իլքինտէ անկլայամագ : 'Էօմր ճիհատընըն աթէշլի ճէնքլէրի վէ մուհարէպէլէրի իշինտէն կէշտիքտէն սօսկրա ինսան պու հագիգաթը էյիճէ անկլար վէ անըն սահիպի օլուր : Ք. Մուգատտէսին պիզէ թագտիմ էթտիյի պու հագիգաթ թարիխի 'ալէմին անախթարը տըր : Ատէմ պու հագիգաթը անկլայանա գատար Ալլան իլէ ճէնքլէշլի : Անկլատըղընտա գալպտէ հագիգաթ ֆիւթիւհաթը գազանըր : վէ ա'հ, 'նէ 'աճա'իպ պիր սուրէթլէ օրատան պերէքէթ սէլլէրի ճէրեան էտէրլէր : Մնճագ օ զէման «ատէմ Ալլանըն տօսթու օլուր», վէ անտէն սօսկրա Ալլան օ կիպի քիմսէլէրէ պիր ճիւմհուր Փէտէրի հալինտէ հագըր եարտըմ օլուր : Պէօյլէլէր էվվէլքի հալլէրինտէն խէլաս օլտըզլարը տագիգտէ կերիյէ պագըպ կէօրիւրլէր քի ֆիլան պիր մանալտէ ինսանի վէ իլահի էֆքեարլար 'նէ 'ազիմ պիր չարփըմատա պուլուճնմըլլար : Լաքին շախսի էֆքեարլարընտան խէլաս վէ թաթհիր օլտըզլարընտա իշթէ օ զէման ֆուրթունա տինմիշ օլուր :

Յիմտի Յովնան քիթապընըն թէֆսիրինէ պաշլայօրըզ : Ալլանըն 'ազիմ իշլէրինտէն անճագ քիւչիւք պիր գըսմընը միւթալա'ա էտէճէյիզ :

Ենովա Յովնան քիթապը վասըթասըլէ պիզէ միւսա'ատէ էյլէմիշ տիր քի քէնտիպինին օլ 'ազիմ ֆապրիգասընա կիրէլիմ վէ անըն ճիւզի պիր գըսմընը կէզէլիմ : Պուրատա իլք կէօրտիւյիւմիւզ շէյ պու օլույօր քի Ալլան ֆէվզ էլատէ պիր գուվվէթ իլէ 'ամիլ օլարագ ատէմլէրի քէնտի շախսի էֆքեարլարընտան գուրթարըյօր : Պու հալտէ ինսան Ալլանըն էֆքեարընը թէշէքքիւրլէ գապուլ վէ անա կէօրէ իմրար ը 'էօմր էթմէյէ մէճպուր օլուր : Ալլան ճէպը գուլլանմագ : Անկլամայանլարըն գուլագլարընը Ալլան 'աճա'իպթ իլէ պիրտէն պիրէ աչմագ . անճագ իլք էվվէլ անլէրին ճանլարընտա խուսուսի պիր իշ իշլէր : Հէր քիմ քի քէնտի տար ֆիւքրինի կէնիշէտիր իսէ, իշթէ օ զէման կէօղիւ իւզէրինտէ օլան փէրտէ գալտըրլաճագ տըր : Ալլանը թանըմաղը էօյրէնմէք իշիւն անըն կիպի եաշամագ լազըմ տըր :

Քիմ քի անըն իրատէթինի իճրա էթմէք իսթէր իսէ, իշթէ սալթ օ պու թա'լիմին Ալլանտան օլտըզընը պիլէճէք, վէ քիմ քի Ալլան իլէ 'ալագա էտէրսէ, իշթէ սալթ օ անըն կիպի եաշայաճագ տըր : Մաղրուր վէ միւթէքէպպիրլէր իլէ Ալլան հիշ 'ալագա էթմէզ . պէօյլէ ատէմլէր քի քէնտի քէնտիլէրին 'իլմլէրիլլէ տօլու օլուպ պաշալար կիպի օլմատըզլարընտան տօլայը [Ալլանա չիւքըր էտէրլէր] (Ղուկ. 18. 11) : Հիշ պիր վագըթ անլէրէ Ալլան թարաֆընտան պիր էմր վէրիւմէզ : Պէօյլէ ատէմլէր Ալլանըն սալթ «պէնտէխանէսինտէ» պուլուճնապիւրլէր : Պուրատա տախի էօյլէ տիր քի մէլլիին սալթ «պէնտէխանէսինտէ» պուլուճնուպ տա եարըմ գուլագ իլէ իշիթմիշ օլտըզլարը պիր շէյի տըշա-

ըրտա սէօզ չօգլըղը վէ շամաթա իլէ շայ՝ էտէրէր : Միւթէվաղը՝ քիմսէլէր իտէ մէլիքին օտասընա կէ-
 վրէրէր . անը շախսէն թանըմաղը էօյրէնիւրէր վէ
 անըն հայաթընը եաշարլար : Անէր իչիւն Ալլահ
 էօլիւ պիր իլահ տէչիլ տիր , օ Մէլիք իւլ միւլուք
 տըր : Քեահին էօլիւ պիր իլահը քէնտի պէպէնի
 մագամընտա իսթի՛մալ էտէր : Ճիւմլէ Քէրիսիլէր
 տիրի օլսան պիր Ալլահա պուղզ էտէրէր : Տիւնեէվի
 սատուգիլէր տախի անլէրտէն հիչ կէրի գալմաղլար :
 Անլէրին էօյլէ պիր իլահը վար տըր քի «աղզը վար
 ի քէն սէօյլէմէզ» :

Տիրի օլսան պիր Ալլահ քէնտիլէրէ նախօշ կէօ-
 ըրիւնտիւլիւ իչիւն , անը սէմավաթտա քիլիտ ալ-
 թընտա սագլարլար , վէ գէմինտէ քէնտիլէրինէ ի-
 թա՛ւթ էտէն իլահլար իչիւն պիր հէյքէլ եափարլար :

Ատէմլէր պու շէյի 6000 սէնէ էվվէլ թէճրիպէ
 էթտիլէր , վէ հալա պու կիւնէ գատար թէճրիպէ
 էտիլյօրլար : Մէգհէպլէր հիքիւայէսինին խուլա-
 սասը պու տըր :

Վէ պուճուճ մուխալիֆի օլարագ Ալլահ էօյլէ
 ատէմլէր արար քի անլէրի քէնտի շաշգընլըզլա-
 րընտան չըզարպա՝ քէնտի հուզուրընըն պէրրագ
 ըըղընա կէթիւսին , վէ անլէրի փէյլամպէրէր
 մագամընտա քէնտի միւնասիպ վագթընտա իսթի՛-
 մալ էտէպիլիսին :

Թ . Միլատտան թագրիպէն 700 սէնէ էվվէլ՝
 Նինուէ շէհրի իչիւն Ալլահա պիր ատէմ լազըմ իտի :

Ալլահ չօգ գուսուրլու ալէթլէր իլէ մէճ-
 պուրի իքթիֆա էթմէլի տիր : Պու փէք աճընա-
 ճագ պիր իսպաթ տըր , քի Ալլահ Յովլանտան տա-
 հա էյիսինի պուլամատը : Լաքին Ալլահ պուճուճ ,

հահի Յովլան իպն ի Ամմիթայը ալտը , վէ անտէն
 պիր շէյ եափմագ իսթէտի : Յովլանըն հիքիւայէսի
 պիգէ Ալլահըն նէ գատար էմէք վէ զահմէթ վէ
 թէհամմիւլ իլէ քէնտի իշճիլէրինի հազըրլատըղընը
 կէօսթէրիր :

Ալլահըն մահիր էլի գուսուրլու պիր մա՛տէն-
 տէն իշէ եարար պիր շէյ մէյտանա կէթիլիւր : Վէ
 կէօքատէ մէլէքլէր պուճա թէ՛ աճճիւլ էտէրէք անա
 օարզը ՛ ուպուտիլէթ էտէրէր :

Ղազապընտա ատէմ գաթլ էտէն Մովսէս ճիւմ-
 լէ ատէմլէրտէն զիյատէ հալիմ օլտու :

Եալանճը վէ հիլէպագ պիր Յալիբ պիր «Իս-
 ըայէլ» օլտու : Տիյանէթ չըղընը Քէրիսի , «Թար-
 սուպու Սաուլ» , ՛ինայէթ Իսճիլինին միւպէշչիլի
 օլտու : Քիւչիւք չօճուգ օլսան Յովսիա պիր մէլիք
 օլտու : Պէօյլէճէ Ալլահըն ինայէթիլէ գօրգագ
 պիր քիմսէ բուհանի պիր գահրիման , երթըճը
 պիր հայվան՝ պիր գուզու , վէ քիւչիւք պիր պէօ-
 ճէք գարթալ օլուր :

Պէլի , պիր Յովլանտան պիլէ պիր շէյ օլապի-
 վր : Լաքին իլք տէֆ՛ա Ալլահըն մէքթէպինի պի-
 թիրմէքիլիլ լազըմ իտի : Ալլահըն իլք տէֆա քէն-
 տի մէքթէպինտէ էթտիլի շէյ ճիւմլէ ինթիյաճաթը
 ըըղա չըզարմագ տըր : Օլապիլիւր քի Յովլան
 քէնտինին զայէթ սալիս վէ իշէ եարար պիր քիմսէ
 իտիլինէ քեամիլէն գանմըշ իտի : Իշթէ Բապպըն
 քէլամը կէլիպ , «Գալգ» , Նինուէյէ կիթ» տէր :

Իշթէ պուրատա պուճուճ իլէ պէրապէր 'էօմ-
 բիւնտէ պիր թէպտիլաթ վուզու՝ պուլտու : Յով-
 նան Նինուէյի գայըրան պիր Ալլահը անկալայամատը :
 Նինուէ տիւնեա հիւքիւմէթիւսին մէրքէզի իտի :

Նինուէտէն հէր թարաֆա հուսուտարզ պիր զուլմ
 եայլըր իտի: Նինուէ զուրուրլէ գուրուու Իսրա-
 յէլ իւզէրինէ ուզաթմագտա իտի: Իշթէ չիմտի պու
 թէքիֆ Յոփանա վագը՝ օլտու, օ իսէ կիթմէք
 իսթէմէտի: Նիշիւն:

«Լաքին Յոփան Բապպըն հուզուրընտան ֆի-
 քար էթմէք իշիւն գալգար:» Թարշիշէ կիթմէք
 իսթէր իտի:

Էյ Յոփան, զանն էթմէզ մի սին քի Բապպըն
 հուզուրը սէնի օրատա տախի պուլաճագ: Պու սէ-
 նին էթտիլին համագաթ տէյի՛լ մի տիր. (պիլիմ
 տախի պիր չօգ տէֆա՛) էթտիլիմիզ շէյ 'այնի հա-
 մագաթ տէյի՛լ մի տիր: Չանն էտէ՛ր մի սին քի
 Ալլահըն հուզուրընտան գաչապիլիբսին:

Ալլահ սանա բէնին անմագ օլտըզընը պիւ-
 տիրէճէք տիր: Շարգա տօղրու կիւնէշէ գարշը կի-
 տէճէք եէրտէ զարպա տօղրու կիտիյօրսըն. կիւ-
 նէշ արգանտա օլտըզը իշիւն կէօլկէն սէնին եօ-
 լուըն իւզէրինէ տիւշէճէք: Յոփան Եւֆայա
 էնիպ Թարշիշէ կիտէճէք պիր կէմի պուլտու: Պու
 Ալլահըն պիր թագտիրի տէյի՛լ մի իտի քի օ հազըր
 պիր կէմի պուլտու:

Սճէպա քէնտի քէնտինէ տէմէտի մի քի Ալ-
 լահ քէնտինի եօլճըլըզընտա միւլէստէր էտիյօր:

Իշթէ չօգլար հանկիւլը եօլտա օլտըզըլարընը
 աշիքեար սուրէթտէ պիլիբ իքէն երինէ տէ համա-
 գաթլարընտա տէվամ էտէրլէր. միւլէստէր օլուր-
 լար, վէ զանն էտէրլէր քի Ալլահըն պէրէ քէթի
 քէնտիլէր իշիւն տիր:

Ալլահ իսթէր քի պիզ ինթիխապտա Էախօտ
 գարարլարըմըզտա տէյիլ քի պաչգալարսան թան-

րիք օլուճմըջ օլալըմ, իլլա պիզ քէնտիմիզ իգնա՛
 օլալըմ: Սճէպա Ալլահըն էֆքիարընա կէօրէ եա-
 շամագտան մա՛տա պիր շէյ իսթէ՛յօրմըզ տէյիւ-
 անըն հուզուրընտա տօղրու թարթըլալըմ:

Իշթէ պուճուճ իշիւն Ալլահ պիզի թէճրիպէլէր
 իշինէ գօր, շէօյլէ քի քէնտի իրատէթինին թարա-
 ֆընըն օլ պիր թարաֆտան աղըր օլուպ օլմատըզընը
 պիզէ անկաթսըն վէ կէօթէրսին:

«Վէ անըն նավլուճուճու վէրտի»: Յոփանըն
 փարասը տախի հազըր իտի, վէ Բապպըն հուզու-
 րընտան գաչմագ իշիւն մէսարիֆ տախի էթտի:

Պէլի, Բապպըն հուզուրընտան գաչմագ իշիւն
 նիշէ ատէմլէր նէ գատար մէսարիֆ էտէրլէր, վէ
 միւսարիֆլիյէ մէյտան վէրբրլէր. թէք Բապպըն սէ-
 տասընը իշիթմէպինլէր տէյիւ ուզուճ եօլճըլըզլար
 էտէրլէր:

Բապպըն պագըզընտան գաչսընլար տէյիւ հէր
 ճինս էյլէնճէ արամագ իշիւն քէնտի քէնտիլէրինի
 ֆարգըլ մահալլէրէ աթարլար, անլէր քէնտի սըն-
 հէթլէրինի, գուվվէթլէրինի վէ վագըթլարընը
 սարֆ էտէրլէր, չալըջըլար վէ նա՛լ օլամագլար:

Պու մագուլէ քիմսէլէր փարալարընը տահա էյի
 իսթի՛մալ էտէպիլիլէր: Յոփանա պու փարա
 Իսփանեայա տէյիլ, իլլա Նինուէյէ կիթմէք իշիւն
 վէրբլմիշ իտի:

Էյ տօթուճ, հիսապա օթուր վէ պագ պա-
 գալըմ, Թարշիշէ կիթմէք իշիւն նէ՛ գատար փարա
 սարֆ էթմիշ սին, քէնտի էֆքեարընա խըզմէթ
 էթմէք իշիւն նէ՛ գատար փարա պօշ եէրէ թէլէֆ
 էթտին: Հէլէ պիր տէֆատա Նինուէյէ կիթմէք
 իշիւն աղաճըզ մէսարիֆ էյլէ:

«Ֆիրարի մէն՝ օլունաու», վէ Րապպ տէնիզ իւզերինէ շիտտէթլի պիր ըւզկեար զուհուր էթտիրմէքլէ տէնիզտէ պէօյիւք պիր ֆուրթունա օլտու, շէօյլէ քի կէմի վարէլէնէճէք տէրէճէյէ կէլտի:

Ալլահըն իսթի՛մալ էթմէք իչիւն 'աճա՛խպ վաւթաւարը վար տըր: Ալլահ պիր ֆուրթունա զուհուր էթտիրտի. սօնկրա պիր պալըզ, պիր գապազ ասմասը, վէ պիր տէ պիր պէօճէք հազըրլատը:

Պունլարըն ճիւմլէսինի պիր ատէմէ եարտըմ էթմէք իչիւն իսթի՛մալ էթտի: Շիմտի Յոլլան քէնտինին անմագ օլմուշ իտիյինի էօյրէնմէլի տիր:

Ս Է Պ Է Պ Գ Ի Մ Տ Ի Ր

«Վէ պիրի պիրինէ՛ կէլինիզ գուր՛ա ածալըմ վէ պիզէ պու պէլա քիմին սէպէպլյէ իսապէթ էթտիյինի պիլէլիմ, տէտիլէր»

Կէմիտէ օլան ատէմլէրին թէնլիքէյէ օղրամասընըն սէպէպլի Յոլլան իտի, գապահաթ Յոլլանանտա իտի. Յոլլան նէրէտէ պուլունմալը իտի իսէ օրատա տէյլի իտի, անըն իչիւն պու ֆուրթունա զուհուր էթտի:

Գալմը Իսրայէլին Ալլահ իլէ օլան 'ալագասընը Յոլլանըն Ալլահ իլէ օլան 'ալագասընա թէշպին էտէպիլիլիլիզ. գալմը Իսրայէլին կիւնանը հէման Յոլլանըն կիւնանը իտի: Իսրայէլ Ալլահըն քէնտինինէ թա՛յին էթտիյի մէվգը՛տէ տէյլի իտի. օ էճլտէն պիւթիւն տիւնեայը 'ազիմ պիր գարանլըզ գապիլամըշ իտի: Սէպէպլի Եհուտի գավմը իտի: Պու սէօզ էսքի Րօմա կիւնլէրինտէն պու կիւնէ գատար Եհուտիլէրէ մուճիպի իզթիրապ օլտու: Պու սէօզ տա՛իմա Եհուտիլէրէ օլան պուզգտան նաչի տէնիլիլ իսէ տէ, եինէ Ալլահըն հիւքմի տիր, վէ Ալլահ էլպէթթէ պիլզիմ հիւքմ էթտիյիմիզտէն ֆարգլը պիր թարղտա «Սէպէպլի Եհուտի գավմը իտի» տէյիւ հիւքմ էտէր, եանի անլէրի իման էթմէտիքլէրի իչիւն հիւքմ էտէր: Թա՛իֆէլէր Իսրայէլին կիւնանը եիւզիւնտէն էլէմ շէքտիլէր: Փաք վէ հագգ օլան Ալլահը պիլմէքլիյին գըյմէթլի ճէվահիլի Իսրայէլէ թէսլիմ օլունտու: Իսրայէլ էսքի տիւնեանըն քեահինի օլմագ կէրէք

իտի (Խուր. 19, 6) : Լաքին քեանին քէնտի եօ-
լունա կիթտի, հարամիլէր էլինէ տիւշէնին եանըն-
տան սավուշտու, վէ գալպինտէ թա'իֆէլէրէ տօղ-
րու պուղղ, հաստա, ի.քրահիյէթ վէ նէֆտիէրէսթ-
լիք մէվճուտ իտի : Օ խըզմէթ էտէն պիր մուհապ-
պէթ իլէ մէմլու օլմագտան վէ քեանինէ եաղըըր
պիր էֆ.քեարա մալիք օլմագտան իսէ՝ քէնտի քէն-
տիսինի սա'իր միլլէթլէր իլէ մաղրուրանէ պիր
սուրէթտէ մուգայէսէ էտէր իտի : Օ «Նինուէ թա'ի-
ֆէլէրինէ» տօղրու պիր թէրահիւմ բուհըլէ նա-
զար գըլմագտան իսէ՝ թարշիլին սէրվէթ ու սէ-
մանընա իշթիյազ չէքէր իտի :

«Հագիգի Իսրայէլիյէ» ղէման վէ մէքեանտա
նատիրէն բասթ կէլիրիզ : Փէք ազ պուլունուր էօյ-
լէլէր քի անլէր մագտիստէն ալարգլարը պէրէ-
քէթլէրի պու էօլլում կէօլկէսի տէրէսինէ կէ-
թիրիրլըր : Էկէր գալմը Իսրայէլին քեաֆֆէսի
տէ քէնտի մէվգըլէրինտէ տուրմուշ օլսալար
իտի, օ ղէման պիւթիւն տիւնեա նէ՝ աղիւ պիր
կիւնէշ փէրթէվլէրինտէ քէնտի քէնտիլէրինի պու-
լաճագլար իտի : Սաթըմը օլան Եհհուտի չօճուգ
Յովսէփ Մըսրըն փէտէրի օլտու : Պապէլին օրթա-
սընտա պիր Իսրայէլը՝ Իսրայէլին Ալլահ'ըր թա'գիզ
էլլէտի, վէ Պապէլ մէլլիս պիւթիւն միլլէթլէրէ
չէօլէ եազտը. «Եալընըզ Դանիէլին Ալլահ'ը տիրի
օլան պիր Ալլահ' տըր» : Քիւշիւք պիր Իսրայէլի
խըտմէթճի՝ Սիւրիա մէլլիսին սէր'ասքէրի Նէհմանը
Իսրայէլին Ալլահ'ընա կէթիրտի :

Էկէր պիւթիւն գալմը Իսրայէլ Եհուվանըն քէն-
տիլէրէ թա'յին էթմիշ օլտըղը մէվգը'տէ սուրսալար
իտի, օ ղէման թա'իֆէլէր չէօլիւնէ նէ՝ աղիւ պէ-

րն.քէթ ըրմագլարը ագաճագ իտիյինի քի'մ խայալ
էտէպէլլը :

Իսրիլոնըն սէհէր քէվ.քէպլինին սիւքիւթ պիր
սուրէթտէ պաթմասընա սէպէպ Իսրայէլ գալմը
իտի : Հապէշիսթան բուհանի խէլաս վէ պիլկի-
իչիւն նաֆիլէ քէնտի էլլէրինի Եհհուտիյէլ տօղրու
ուղատըր իտի : Իսրայէլ քէնտի զամրինտէ շէ-
հատէթ էտէր քի Դամասկոսըն թաշ երղընընա
տէճումէսինէ սէպէպ քէնտիսի իտի : Մըսրըն ախ-
լագի խարապիյէթինէ պիզգաթ քէնտիսի սէպէ-
պիյէթ վէրմիշ իտի : «Խանէմ ճիւմլէ միլլէթլէր
իչիւն 'իպատէթիսանէ թէսիյէ օլունաճագ տըր,
լաքին սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ» :
Ահ, թա'իֆէ տիւնեասընըն պիշարէլէրի քէնտի-
լէրէ տէրունի սէլամէթ վէրէմէյէն մէզհէպլէրինի
նաֆիլէ թէրք էթտիլէր, վէ հէյքէլին հավուսընա
կէլտիլէր, զիրա ալտանմը վէ էվվէլքինտէն տա-
հա փէրիշան վէ սէֆիլ օլարագ քէնտի երլէրինէ
տէճումտիւլէր : Օլ հայաթ սույու քէնտիլէրին վա'զ
էթտի.քէլէրի պիր թագըմ շէրի'աթլար ալթընտա գալ-
տը, վէ թա'իֆէ տիւնեասը անտէն իսթիֆատէ
էտէմէյօր իտի : Օրայա էքմէք վէ սու իչիւն կէլէն-
լէր պօշ տէճումտիւլէր, խայր, պօշ տէճումէտիլէր, իլլա
պիր թագըմ ային ու 'ատէթլէրին աղըր եիւքիւ
ալթընտա ինլէյէրէք տէճումտիւլէր : Հիւքմ Բապպըն
պէյթիստէն պաշլամասը լաղըմ իտի : Իշթէ պու-
սէպէպտէն գալմը Իսրայէլ իւզէրինէ պէօլիւք պիր
լա'նէթ տուրույօր :

Իսրայէլ մագտիսի նափաք էթտի : Քեանին
քէնտի ինճուսունու տճուղարըն էճիւնէ աթտը :
Էթրաֆտա պուլունան թա'իֆէլէրէ թէօքէզ օլտու :

Անլէր իւանի զազապը իճրա էթմէք իւզրէ վան-
չիյանէ պիր սուրէթտէ Երուսաղէմ իւզէրինէ հիւ-
ճոււմ էթտիլէր: Պունա սէպէպ Իսրայէլ իտի: Ան-
լէր Ալլահտան հիւքմ օլունարլար, վէ ազ գալտը
Իսրայէլ պու հիւքմ իլէ քեամիլէն խարապ օլաճագ
խտի: Ստալէթ Իսրայէլին թէ՛ տիպինի մաթլուպ
էտեր իտի, զիրա թա՛ իֆէլէրին գանը անլէրտէ
խտի: Պու հէնկեամտա իտի քի պիւթիւն գապա-
հաթը վէ ճիւրմիւ քէնտի իւզէրինէ ալան վէ անլէ-
րի թաշըյան Չաթ կէլտի: Կիւնահքեար՝ աոտ օլուն-
տու, վէ քէֆարէթէ միւնթամ օլան թա՛ իֆէլէր-
տէն հիւքմ օլունտու: Անըն գանը անլէրին գան
ճիւրմիւնիւ մահվ էլլէտի: Պէօլէճէ Իսրայէլին եէ-
րինի Սրիսթիյան քիլիսէսի ալտը, քի անա Պօղոս
չէօլէ սէօլէյօր: «Մաղրուրանմա, անճագ խալֆ
էլլէ:»

Վէ պագ, քիլիսէ տախի քէնտի իւզէրինէ հէյ-
պէթլի պիր գապահաթ տա՛վէթ էտիյօր: Քիլիսէ
գալմըն հուզուրընտա տուրուպ տէմէլի տիր: «Պէնիմ
սէպէպիմէ սիզէ պու ֆուրթունա խապէթ էթտի:»
Քիլիսէ քէնտի մէվգըլինտէ պուլունմատըղը իչիւն
քէնտիսինէ պախշ օլունմըլ օլան շու կէչմիշ տէնր-
լէրտէ նէ գատար կիւնահարա սէպէպ օլտու:

Ճրանաա Բարթուղիմէոս կէճէսինտէ էքտիյի
թօխոււլարը ֆէնա պիր սուրէթտէ պի՛չմէտի մի: Վէ
ան, պիզ քէնտի կէօքալէրիմիզի վո՛ւրմայալըմ մը,
պաշըմըզը վո՛ւրմայալըմ մը, զիրա ուֆուգտա
հիւքսէլէն գարա պուլութլար վէ տէրեանըն ֆուր-
թունալարը պիզէ, «Պու շէյլէր սիզին կիւնահընըզ
սէպէպիլլէ վագը՝ օլույօր» տէյիւ նիտա էտիյօրլար:
Նէ՛ ազիմ պիր ինմալիյէթ հըղընը մէյտանա

79-8019

կէթիրմիշիզ: Սուսըզ վէ պաղընլար պիզէ սօղրու-
իշթիյագ իլէ կէլտիլէր, վէ լաքին նէ՛ պուլտըլար:
էքմէք արատըլար, վէ լաքին սաման ուֆաղը պուլ-
տըլար: Անլէր ճիւմանի իլմ պուլտըլար, վէ լաքին
խոթէտիքլէրի պու տէյիւ իտի: Անլէր կէօզէրինի
գալտըրտըլար, վէ լաքին նէ՛ կէօրսէլէր: Քէնտի-
լէրէ պիր զէնիր գատէնի թագաիմ՝ օլունույօր:
Անլէր հէր նէվ՝ չիրքինլիք իլէ աճըլըզա թէսա-
տիւֆ էթտիլէր: Ալլահ թէվպէ վագթը վէրմիշ
տիր, վէ լաքին, ա՛ն, քիլիսէ ույանաճագ մը: Պու-
նուն իչիւն պիր եօլ վար. ա՛ն, քիլիսէ պիւթիւն
գալմարըն հուզուրընտա, «Պու ֆուրթունա պէնիմ
սէպէպիմտէն սիզէ վագը՝ օլտու.» տէյիւ իզրար
էթմէլի տիր:

Ալլահ Յուլանը պիւսպիւթիւն թէրք էթմէտի:
Ալլահ եօլընը շաշըմըլ օլան քիմսէլի՛ քէնտինէ
ալէթ հալինտէ իսթիմալ էթմէք իչիւն հազըրլա-
մագ իսթէտի:

Ն Ի Չ Ի Ի Ն Ո Ի Յ Ո Ի Բ Ս Ը Ն

«Էյ աղբ ույգույս տալան, սանա
նէ՞ օլտու. գալգ, Իլահընա ֆէրեատ
էյէ» (Յովն. 1. 6):

Ահ, Բապպըն հուզուրընտան գաչմագ վէ
'այնի վազըթտա ույումագ միււմքին մի տիր: Պու
ույումագ հալը Յովնանըն տէրունինտէ մէյտանա
կէլմիշ օլան պա'ղը թէսավվուրլարը պէյան էտէր:

Կէմիյէ կէլէնէ գատար պիր չօգ չէթին եօրղուն-
լըգարտան կէլմիշ իտի: Քէնտի տէրունինտէ Թար-
չիշ վէ նինուէ արասընտա ճէնքլէշմիշ իտի: Վէ
չիմտի արթըգ եօլա չըգմըշ իտի: Արթըգ քէնտի
իչիւն կէրի տէօնմէք միււնքին տէյիլ իտի: Շիմտի
եօրղունլըգ դալիպ կէլտի. էօլիւմ տէրէճէսինտէ
սարըլմըշ օլարագ՝ կէմիտէ եաթտը: Եղիա չէօլտէ
պէօյէ ույուտու (3 Միւլ 19. 3-5): Շակիրտէր Գեթ-
սեմանիտէ պէօյէճէ գատավէթլէրինտէն նաչի
ույուտըլար (Ղուկ. 22. 44):

Ալլահըն եօլարընա 'ինտալէ արգալարընը վէ-
րիպ էօյէճէ իմրարը 'էօմը էտէնլէրտէ պիր վա-
զիֆէսիլլիք հալը մէյտանա կէլիր: Յովնան էօյէտի
պիր հալտէ իտի: Օ՝ «Պէն 'էօմրիւմիւ լէքէլէմիշ
իմ» տէյիւ տիւչիւնիւյօր իտի:

Ստէմ պէօյէճէ Բապպըն հուզուրընտան ֆի-
րար էտէր, վէ տէրունի միււճահէտէտէն սօնկրա
ույգույս տալար: Պէօյէսի ույգու սահլալլէրինի
Ալլահ ալչագլանտըրըր, տէրին եէրէ էնտիբըր քի
անլէր ույանտընլար: Յովնան օրատա ույույամատը:
Ալլահ 'ինայէթիլլէ պաչընըն ալթընտան եատարը
չէքիյօր, վէ պէօյէճէ իշ կէօրիւյօր իտի:

Ֆուրթունա դուհուր էթտի, Յովնան ույանտը:
Իշթէ Ալլահ սէօյէյօր. «Էյ ույգույս տալան, սանա
նէ՞ օլտու. գալգ, Իլահընա ֆէրեատ էյէ»:

Իւզէրինէ հիւճում էտէն հէյպէթլու տալգա-
լարտան կէմի ինիլէյօր վէ անլէր իլէ ճէնք էտիյօր
իտի: Տէրեա ազղընը աչմըշ, սէմավաթ գարար-
մըշ, հիշ պիր իւմիտ եօգ: «Իլահընա ֆէրեատ
էյէ»: Շիմտի մի տու'ա էթմէլի. Ալլահըն հուզու-
րընտան գաչան քիմսէ անա տու'ա էտէպիլլիբ մի:
Ստէմ քէնտի գապահաթընը ի'թիրաֆ վէ իզրար
էթմէյիեճէ, նէ գատար տու'ա էյէտէ, եինէ օ կի-
պի տու'ա միւրա'իլիքլէ տօլու տըր:

Յովնան գապահաթընը տէրունինտէ քէնտի
քէնտինէ իզրար էտէր իտի: Լաքին շիմտի 'ալէնի
սուրէթտէ իզրար էթմէլի տիր: Էվվէթ, տէմէլի տիր.
«Պէն նէ տիվանէ պիր ստէմ իտիմ քի գարայը
վէ տէնիլի եարատան Իլահը սէմավաթըն հուզու-
րընտան գաչըյօրմ»:

Կէմիտէ օլանլար անկլատըլար քի՞ Ալլահ պու-
ֆուրթունա վատըթասըլէ քէնտիլէրէ պիր շէյ սէօյ-
լէմէք իսթէյօր: Պունուն իւզէրինէ գապահաթըն
քիմտէ օլարղընը պիլմէք իչիւն գուր'ա աթտըլար:
Գուր'ա մութլագա Յովնանա չըգմալը իտի քի, Յով-
նան գապահաթընը իզրար էթմին: Իշթէ պու վա-
զըթ Յովնան իչիւն պիր պուհրան վագթը իտի:

Օ սէրթ վէ 'աքսի պիր ստէմ իտի: Պունուն
իլէ պէրապէր 'ալիճէնապ վէ տօղրու պիրի իտի:
Քէնտի քէնտինի թէպրիյէ էտիպ պաշգալարընը
գապահաթըլ չըգարմագ իչիւն պէհանէ արամատը.
անճագ իզրար էտիպ շէօյէ տէտի. «Պէլի, ֆուր-
թունա պէնիմ սէպէպիմտէն սիգէ իսապէթ էթտի»:

Ան, 'ինայեթ քէնտի իշինի կէօրիւյօր : Էյ պու սա-
 հիֆէլէրի օգույան, աղզըն գալիանտը մը. թէվպէ
 վէ իգրար սէտալարընը տուտագլարընտան իշիթ-
 տիրմէք իսթէմէ՞զ մի սին. պագ, պուհրանը պիր
 նօգթատա տուրույօրսն :

Պիղէ էօյլէ կէլիր քի գալգըպ քէնտի էսքի վէ
 գարանըգ 'էօմրիւմիւզիւ իգրար էթմէք պիր նէվ'
 ալչագըլըգ վէ 'այըպ տըր. պէօյլէ էթմէքլէ քէն-
 տիմիդի թահգիր էտիյօրըզ տէյիւ տիւշիւնիւյօրըգ :
 Վէ լաքին Յոյլան իգրար էթտի, վէ նէ՞ օլտու :
 Յոյլանա էօյլէ կէօրիւնիւյօր իտի քի կէօյա Ալլան
 քէնտիսինի օ կէմիտէ պուլուանսլարըն լիսանընտան
 նիւքմ էտիյօր : Հէր քիմ քի քէնտի գապահաթընը
 տէրին վէ տէրունի սուրէթտէ իգրար էտէր իտէ,
 հագիգաթմըն գուտրէթի անըն սաղ եանընտա տու-
 րույօր : Յոյլան քէնտի իգրարըն Ալլանը 'իղզէթ-
 լէտիյի կիպլ' պաշգալարըն տախի Ալլանը 'իղզէթ-
 լէմէլէրինէ վասըթա օլտու :

Պուրատա Ալլան Յոյլանա սալթ քէնտի քէն-
 տինին նէրէտէ օլտըզընը տէյիւ, իլլա թա'իֆէ-
 լէրտէն իքրան էթտիյի իշիւն նէ գատար պէօյիւք
 պիր իսթա էթմիշ իտիյինի տախի կէօթէրտի :

Յոյլան ութանարագ իգրար էթմէլի իտի.
 գիրա քէնտինին հիւզիւնտէն էօլիւմ թէհիքէսինէ
 կէլէն կէմիճիլէր անա 'աճախպ պիր 'ալիճէնապըգ
 կէօթէրիյօրլար, վէ անըն իշիւն Եէհօվայա նիյազ
 էտիյօրլար : Թա'իֆէլէր տուա էտիյօրլար. Յոյլան
 ութանմալը :

Անլէրին հագիգաթա սօզրու հասըլ պիր տի-
 րի հիսսիյաթա մալիք օլտըզլարընը տախի իգրար
 էթմէսի կէրէք իտի : Պու կէմիճիլէր հագզընտա չը-

զըլմըլ օլան րէսմ իսպաթ էտէր քի՝ Յոյլան Գի-
 թապընը եագան պիր Եէհուտի Փիքրի տէյիւ, ան-
 ճագ Բուհ իւլ Գուտա խտի :

Յոյլան իգրար էթտի, վէ «Սիզին իտէլարըզ
 պէնի գալտըրըպ տէնիզէ աթմանըզ իլէ օլուր»
 տէտի : Լաքին կէմիճիլէր նէ՞ եափաըլար : Պիւթիւն
 գոււվէթլէրիլէ չալըլտըլար քի՝ կէմիյի գարայա
 չէքսինլէր վէ Յոյլանը գուրթարսընլար. լաքին
 տէնիզ կիթտիքճէ գապարմտը վէ կէմի հէյպէթլի
 տալչալարտան զարգ օլմագ իւզրէ իտի : Կէմիճիլէր
 էօյրէնմէլի իտիլէր քի պաշգա չարէ եօզ տըր : Յոյլ-
 նան տէնիզէ աթըլմալը. լաքին պու էսէֆէնկիզ
 իշի իճրա էթմէտէն էվվէլ ճիւմլէսի պիրլիքտէ
 տուա էյլէտիլէր : Վէ պուլաւր փութփէրէսթ իտիլէր :

Իշիթ տէնիզ թէսքին օլտու. գարա պուլութ-
 լար եարըլտըլար, վէ կէմիտէ օլանլար սէմալը վէ
 շէմսի սէյր էյլէտիլէր. վէ Եէհօվա Ալլանա գալպէն
 տուալար 'արգ էտիպ պիր չօգ վա'տլար էթտիլէր :

Վէ սէն, Էյ Յոյլան, թա'իֆէլէրէ կիթմէք
 իշիւն սանա վէրիլմիշ օլան 'ինայեթի թահգի՞ր մի
 էթտին : Ալլանըն թա'իֆէլէրէ սօզրու տախի 'ինա-
 յէթլի, մէրհամէթլի վէ սապըլը օլտըզընը սէվմէ-
 տիյին իշիւն մի նինուէյէ կիթմէք իսթմէտէտին :

ԷՆԿԻՆԷՆ ՏՕՂՐՈՒ

«Պէնի տէնիզ օրծասընա, տերեայա
ամտըն. վէ ազընծըլար պէնի ինամա
էթտի Թէլամիւս վէ տաղալարընըն
ճիւսկէսի իւզերիստէն կէչտի»

Յոկն. 2. 3:

Աշաղըլյա տէրինէ տօղրու կիթտի: Եարարմ
էթմէք իչիւն հիչ պիր էլ ուզանմայօր. գօյու գա-
րանլըգ կէճէսինէ հիչ պիր ուուր շէօլէսի տիւշմէյօր:
Գօրգուտան նաշի էյլէտիյի ֆէրեատա պաշգա պիր
սէտա տէյիլ, իլլա տաղալարըն կիւրիւլթիւսիւ-
ճէվապ վէրիյօր: Այազլարը պասմագ իչիւն պիր
պասամագ, էլլէրի թուլթմագ իչիւն պիր շէյ պու-
լամայօր: Ճանը թիթրէյօր վէ ճէսարէթտէն տիւ-
շիւյօր, հէր շէյ կէչտի. պու Ալլահըն էլի տիր:

Պու վէխիւս թարֆէթ իւլ 'այնլար արասընտա
Յոկնանըն գալպի պէր տէվամ թէպէտաիւլ էտէն
խայալի սուրէթլէր մէքեանը օլտու: Խայալ իլէ
քէնտի քէնտինի Յերոզովամ մէլիյին իգամէթկեանը
օլան Սամարիատա պուլույօր: Գուվվէթլի քէլամ-
լար իլէ մէլիյին վէ գավմըն հուզուրընա չըգըյօր,
քէնտի թէ' սիրի կիթտիքճէ պէօյիւտիւչիւնիւ կէօ-
րիւյօր, վէ պուսլարտան հասըլ օլաճագ օլան պէօ-
յիւք նէթիճէլէրի ըր'յատա կէօրիւյօր: Գալպի
փըլանլար վէ վա'տլար իլէ սօլու օլուպ, քէնտինէ
էօյլէ կէօրիւնիւյօր քի' քէնտիսի հէփ սա'իր ատէմ-
լէրտէն եիւքսէք պիր մէվգը'տէ տուրույօր: Քէն-
տիսի շիմտի Իսրայէլին ամը վէ արապասը տըր:
Մէլ'ոն մաղրուրըգ վէ սօնկրա, պէլի սօնկրա Բապ-
պըն սէօյլէտիյի քէլամ գուլաղընա կէլտի. «Նին-

ուէյէ կիթ'» վէ քէնտիսի կիթմէք իսթէմէտի:
Նինուէյէ թէվպէ վա'ղ էթմէք իսթէմէտի: Քէնտիսի
շէօյլէ տիւշիւնիւյօր իտի. Նինուէ խարապ օլտուն,
վէ նէ գատար թէղ օլսա օլ գատար էյի օլուր:
Նինուէյէ պուզղ էտէր իտի: Ահ, պու մաղրուր
թա'իֆէլէր, Իսրայէլին տիւշմէնլէրի, նիչիւն տա-
հա պէօյլէսիւէրէ թէվպէ վա'ղ էթսին. ինթիսալ
քի թէվպէ էտէճէքլէր: Խայր, հիչ պիր վազըթ:

Ալլահա գարըը 'ինասղըգ էթտի, վէ ահ, տի-
վանէճէ պիր հարէքէթտէ պուլոււնտու: Ձանն էթ-
տի քի' Ալլահըն հուզուրընտան գաշապլվէճէք.
Թարշիշէ կիթմէք իսթէյօր, վէ կէմիտէ եսթմը
ուլույօր: Էն հէյպէթլի պիր վազըթտա, կէմիսին
պաթմաճաղը պիր հէնկեամտա ուշանտըրըլտը:
Բապպ իւլ ճիւնուս ֆուրթոււնատա իտի: «Կէօք-
լէրի էնտիրիպ նիւզուլ էյլէտի, վէ ալազլարը ալ-
թընտա գարա պուլուլթ վար իտի: Օլ վազըթ գէ-
մին սարսըլըպ թիթրէտի, վէ տաղլարըն թէմէլ-
լէրի հարէքէթ էտիպ սարսըլտըլար» (Մէղ. 18. 7, 9):
Միւթա'ալ քէնտի սէսինի իշիթտիրտի. գուվվէթլի
վէ դայրուր օլան Ալլահըն էլիսնէ տիւշմիւշ իտի:
«Պէնի գալաղըրըպ տէնիզէ ամթընըգ» տէյիւ ֆէրեատ
էթտի: Հիւքմ օլոււմը պիր ատէմ իչիւն էն աճըրը
շէյ էօլիւմ տէյիլ, իլլա պու տըր քի' ատէմ քէնտի
քէնտինէ շէօյլէ տէսին. «Ղազապտան պաշգա պիր
շէյ գազանմատըն. Ալլահըն հուզուրընտան ըէտա
օլոււնտու»: Իշթէ օրատա էնկինտէ ճանը պալըլտը,
ճիւսկէ մաղրուրըրը կիթտի, գուվվէթլի տիւքէն-
տի, չըփլագ, սէֆիլ, աճընաճագ պիր հալտէ քէօր
վէ պիչարէ օլարագ, Բապպըն հուզուրընտա ճանը
տուրույօր իտի: վէ օրատա թէքրար տու'ա էտի-

յօր, լաքին 'էօմր իչիւն տէյիլ, անճազ 'ինայէթ իչիւն : «Մէրհամէթ, մէրհամէթ» տէյիւ չաղըրաը . Ալլահընա կէրի տէօնտիւ : Օլ պէօյիւք Մի'մար պօղուլմըջ օլան գապը գըրաը, վէ իշթէ անտէն պիր եէնիսինի եափմազ իւզըէ տիր : Անը քէնտի էգէլի 'իլմի իլէ վէ տա'իմա սէվէն մուհապպէթի իլէ տէրեայա, թէճըրպէ փօթապընա էնտիրտի : Մազ-սէտի անըն զայ' օլմաը տէյիլ, իլլա իսէլաս պուլ-մաը տըր : Պիր չօգ չարէլէրտէն սօնկրա քէնտի ճէլիլ մագսէտինէ էրտի, Ուսթա քէնտի իշինի պիթիրտի :

Էկէր պիզ քէնտի շախսի եօլլարըմըգտան գուր-թուլաճազ իսէք, պիզի թիթըէտէն թէճըրպէլէրտէն կէզմէմիզ մութլազ լաղըմ' կէլիր : Պիզ նիչէ գէման պաթըլ էնիսիթտէ քէնտի քէնտիլէրիմիզի գուր-թուլմուշ կէօրիւրիւզ, 'էօմրիւմիւզիւն փըլանընը եափմըջըգ, 'էր շէյի իւսթիւն պիր 'ազլ իլէ Նիտազ էթմիշիզ, քէնտի տիւշիւնտիւլիւմիւզ մագսէտէ էրմէք իչիւն 'ազիմ պիր զայրէթ իլէ ճէնքլէշիլիզ : Թարշիլ կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ տուրույօր, վէ կէ-միմիզ օրայա տօղրու կիտիյօր : Իշթէ 'էօմրիւմիւզիւն կէմիսի փարէլէնմէք իւզըէ տիր : Ույանընըգ, էյ ույույանլար, էնկինէ տօղրու կիթմէքտէ սինիզ, այազլարընըզ պասմագտան, գօլլարընըզ տայան-մագտան գալտը, տալղալար իւզէրինիգտէն կէչիյօր :

Պիզ եալընըզ նա'սըլ այտընլըղա չըգալըմ : Ալլահ էիւզլէրիմիւզտէն նիգապը գալտըրմալը տըր քի' պիզ կիթտիյիմիւզ եանկըշ եօլլարը կէօրէլիմ : Պու կիպի հալէրտէ սէրունիմիզտէ ճէնք պաշլար : Նի'չիւն 'էր իշիմ թէրս կիտիյօր, նի'չիւն պիր եարտըմ պուլամայօրըմ : Ատէմէր էլինէ տիւշէրիզ, սէֆիլ-

լիք տալղալարը իւզէրիմիւզտէն կէչէր, բուհանի իւմիտիմիւզին կէմիսի փարէլէնիլը, սալլամ' տըր տէյիւ թէնսալվուր էթտիյիմիւզ գէմին սալլանըր : Լաքին շու տա իսաթրատ օլմայը տըր քի' պիզի պու գատար էնկինէ աթան սատէճէ ատէմէր տէյիլ տիրէր : Պիզ պուլարըն արգասընտան Ալլահը կէօրմէլի իզ : «Պէնի տէրեայա աթտըն :»

Յոլնանըն գալպի տէրեանըն տէրինլիքլէրինտէ նէ կիպի թէպէտտիւլաթա մազնար օլույօր իտի : Ջէմին թըրգաղլարը տա'իմա իւզէրինտէ իտի : էյ Յոլնան, իւմիտիւրինի արգանտա պրազ-արթըզ կէրի տէօնէմէզսին, արթըզ եէնի գարար-լար էտէմէզ սին, արթըզ պիր եէնի 'էօմր պաշ-լայամազ սըն : Պիր ալ էվվէլ տէրեա իւզէրինտէ եօլճըրզ էթմէյէ պաշլատըղընտա տիւնեա սէնին կէօղիւն էօնիւնտէ նէ տէրէճէ վասի' իտի, բու-հուն տիւնեանըն օլ պիր ուճընա տօղրու 'աճէլէ էթմէքտէ իտի, գալպին վա'տլար իլէ տօլու իտի, վէ լաքին շիմաի գափու գափանտը :

Նէ ֆա'իտէ էտէր իւմիտտիլիք իլէ 'ասայա տայանմազ, սըղլայարազ տօնմուշ փարմազլար իլէ քիլիտէ սարըմազ : Հիչ պիր քիմսէ քիլիտի գըրա-մազ, 'էօմր պիթմիշ տիր, գափու գափանտը :

Պունու ֆէհմ էտիյօր մը սըն : Պիզիմ 'էօմրիւ-միւզտէ 'աճէպա պէօյլէ սանիլէլէրէ րասթ կէլմի'շ մի իզ : Պիր իտաթալըզ, եա պիր զիյան, պիր ալ-տանմազըզ, վէ իշթէ փըլանլարըմըղըն սօնու կէլ-միշ տիր . գափու գափանտը, վէ արթըզ եօլ գալ-մատը : Պիր թազըմ փըլանլար իլէ գէմինի գաղան-մազ վէ տիւնեայը գալպի էթմէք տիւշիւնիւյօր իտիք : Պէօյիւք գուլլէլէր եափմազ իսթէյօր իտիք :

վէ իշթէ գափու գափանտը : ձիւմէ գարարլարըմը խիթամա կէլտի . էօլմէքտէն մա'տա պիր չարէ գալմատը : Իշթէ պուրատա «ճան պայըլմագտա տըր» , վէ ճիւմէ գուվլէթլէր գըրըլըր : Յոլմանըն տէմիր պօյնու տախի պուրատա էյիլմէլի տիր : Պու սէրթ հիւրէք տախի էրիմէլի տիր : Արթըզ օ քէնտի պաշընա քէյֆի մախչա իլէ հաշայամայօր : Ինայէթլինտէն վազ կէչմիշ տիր : Պէօյլէճէ Յոլման հափըլտը վէ պիթտի :

Իշթէ անճագ պու կիպի պիր սա'աթտա տըր քի Ալլահ քէնտի ճէլալինի իզհար էտէպիլիբ : «Պէն Բապպը թէգէքքիւր էյլէտիմ :» Յոլման քէնտի Ալլահընա տէճնտիւ : Տէրեա իւզէրինտէ օլան հօլճըլըզ քէնտինի Ալլահըն այագլարընա կէօթիւրտիւ : Յոլմանըն 'էօմրիւնտէ պիր տիւնեա պաթտը , վէ լաքին արգասընտան պիր հէնիսի գուհուր էթտի . շախսի 'էօմրիւ , 'իլմի վէ սալանը մուհաքէմէ օլունտու , վէ քէնտիսի մահքիւմ օլտու :

Ալլահ պէօյլէ խէլաս էտէր : Ալլահըն հօլլարը գուվլէթլի վէ հաքիմանէ տիր : Ալլահըն մահիր էլի հէր տէֆ'ա հէր պիր 'ինատճը քիմսէտէ , խաթաքեարտա վէ 'աքսի ատէմտէ հէնի հէնի իշ կէօրիւր : Օ կիպի ատէմլէրի խէլաս էթմէզ քի քէնտի քէնտիլէրինի պու պէօյիւք հէքիմին էլինէ թէսլիմ էթմէք իսթէմէզլէր , անճագ անլէր կիւն պէ կիւն կիւնահ խասթալըղընտա Ֆէնալաշըրլար , վէ էնճամ գայ' օլուրլար : Ալտանըրլար , վէ զանն էտէրլէր քի խէլաս պուլմուշլար , լաքին հարանըն տէրիննտէ հալա ճէրահաթ պագը գալմըշ տըր , հանի էսքի վէ գարանըզ 'էօմրիւն հարասը խարիճտէն սաղըլմըշ վէ հէր շէյ նիզամ իւզրէ տիր կիպի կէօ-

րիւնիւր , լաքին էր եա կէճ հարա թէքրար աշըլաճագ տըր : Պունլար 'իլլէթլի խրիսթիյանլար տըր քի' տա'իմա հարա իւֆիւնէթլինի շէքէրլէր , վէ տահա տա իսթէրլէր քի' պաշգալար քէնտիլէրէ աճըսըն : Ալլահ անլէրէ լութֆէն պիր Ֆուրթուհա իհսան էյլէսին , վէ անլէրի տէրեայա էնտիրսին , շէօյլէ քի ույանսընլար վէ հագիգաթը կէօրսիւնլէր :

Ատէմ հանկըշ հօլու պրագմատըզճա տօղրու պիր հօլտա հիւրիւյէմէզ . պուհլար պիրի պիրլէրինէ մէրպութ տըրլար : Ատէմ քէնտի գալպինին արգուսընը պրագմատըզճա Ալլահըն իրատէթլինի իճրա էտէմէզ : Ատէմ քէնտինի վագթըն հէր նէվ' հէնի 'իլմինէ վէ մօտասընա ույտուրուր , վէ պու հօլտա կիթտիքճէ գալիլէշիբ : Չիւնքի պու հէնի իլմ ինճիլին էսքի ճիւպպէսինտէն զիյատէ գարիֆ կէօրիւնիւր : Լաքին Ֆուրթուհա գուհուր էթտիլինտէ պու հէնի մօտալարտան նէ չըգար . պիր կիւնլիւք ճէլալ նահըլ նիհան օլուր : Նիշէլէր Բուհըն գըլըճընը աթարլար , վէ անըն հէրինէ օտուհտան գըլըճալըրլար : Խէլաս միլֆէրինի աթարլար , վէ անըն հէրինէ պիր չօճուգ օյուհնճաղընտան զիյատէ տէյերսիզ պիր շէյ ալըրլար :

Ա. Լ. Լ. Ա. Հ. Ը. Ն Ս Ե Տ Ա Ս Ը

Վէ ի քին ճի տէ՛ֆ'ա օլարագ Բապպըն
քէլամը Յովնանս կէլտի:

Յովնանս միւսրի՛ֆ օղուլ միսիլլիւ 'ավտէթ էյ-
լէտի, օ տինլէյէն պիր ատէմ' օլտու, վէ Ալլանս
թէքրար անըն իլէ գօնուչույօր:

Էկէր պիր ատէմ' Ալլանըն սէտասընը իչիթմէյօր
իսէ գօրգտուն, գիրա անըն իչիւն հիւքմ' վագթը
եագլաչմը տըր:

Ալլանս պաղը վագըթ սիւքիւթ էտէր: Սաուղ
մէլիք արգասընը Ալլանս ատէնտէրտիլի վագըթտա՝
Ալլանս պէօյլէ սիւքիւթ էթտի:

Ալլանս Սաուղա սէօյլէմիչ իտի, լաքին օ անըն
քէլամլարընը թանգիր էթտի (1 Միւլ. 28, 6):

Ալլանս Յովնանսէսին վասըթասըյլէ Հերովդէսէ
սէօյլէտի, Հերովդէս տախի Ալլանըն ատէտիլինի անկ-
լատը, լաքին իմթիտալ էթմէտի. հագիգաթ իլէ
օյնար իտի, վէ ճանընը զայպ էթտի: Յիսուս
եարըմ գալպը վէ գարարըղ Հերովդէսին էօ-
նիւնտէ տուրտու, ամմա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի:
Իչիթէ պու հիւքմ' վագթը իտի:

Իչիթէ քէնտի հօյլնա կիթմէնին մէլ'ուն հէթի-
ճէսի պու տըր քի՝ ատէմ' արթըգ քէնտի Ալլանընըն
տէտիլինի անկլամայօր: Իչիթէ Ֆըսգըն հիւքմիւ պու
տըր քի «կէօքլէր պագըր» օլուր, վէ կէօլիւն գա-
փուլարը գապիանըր, քի հօգարըտան արթըգ պիր
ճէվապ կէլմէսին: Իմանսըղըղըն աճըսը պու տըր քի,
ատէմ' արթըգ քէնտի Ալլանընը զայպ էթմիչ տիր:
Յովնանս կէրի տէ՛նտիւ, վէ Ալլանս անըն իլէ

թէքրար սէօյլէչիյօր: Ալլանս կինէ 'այնի սէօյլէրի
սէօյլէմէյէ պաչլայօր:

Ալի տաղլարը ատէրունինտէ հէլէզօնի թիւնէլ
իլէ հօգարըյա տօղրու հօլճըրգ էտէն պիր ատէմ'
գանն էտէր քի հիւքսէլմէյօր, անճագ 'այնի հէրտէ
տուրույօր, վէ լաքին շիմէնտի՛ֆէր հէր տէ՛ֆ'ատա
հէր ատէ՛նտէտէ հիւքսէլիւր: Տախիլի 'էօմրտէ տախի
պէօյլէսի թիւնէլէր վար տըր: Լաքին էկէր Ալ-
լանըն 'ինայէթի պիղէ 'նաֆիլէ հէրէ վէրիմէմիչ
իսէ, պու հօլ իլէ պիղ ատէմիչը օլուրըգ: Յովնանս
պաչգա պիր ատէմ' օլտու, տէրսի էօյրէնտի: Էկէր
պիր գապ ուսթանըն իսթէտիլի կիպի օլմնագա,
ուսթա անը գըրար վէ անտէն պիր եէնիսինի հափար:
Նէ զէման շախսի իրատէթ վէ էֆքեար գըրըլըր
իսէ, իչիթէ օ զէման Ալլանս 'էօմրիւն ուսթասը օլուր,
վէ 'էօմրիւմիւղ մէնգիլէ տօղրու կիտէր: Քիմ քիքէնտի
շախսի էֆքեարընտան ազատ օլմուչ իսէ, իչիթէ օ՝ Ալ-
լանտան իսթի՛մալ օլունա պիլիւր: Չօղլարտա էօյլէ
օլուր քի գապ փարէլէնմիչ տէյիլ, անճագ չաթլամըչ
օլուր, եա՛նի նէֆասանի 'էօմր սարսըլմըչ, ամմա
գըրըլմամըչ տըր. ատէմ' ութանտըղընտան կիւնանը
թէրք էտէր, ամմա տէրունի 'էօմր ատէվամ էտէր:
Յովնանս խէլաս պուլմո՛ւչ մը իտի: Ալլանըն էֆ-
քեարընը հէրինէ կէթիրմէք իչիւն արթըգ միւնա-
սի պ մի տիր:

Իչիթէ պու շիմտի կէօրիւլմէլի տիր:

Ստէմ' քէնտի 'էօմրիւնիւ պօգարգտան սօնկրա
Ալլանըն անա պաչգա պիր 'էօմր իչիւն Ֆուրսաթ
վէրմէսի զայլէթ ա՛լա պիր շէյ տիր:

Ալլանս պօղուլմըչ օլանս պիր 'էօմրիւ թէքրար
տիւղէլտէ պիլիւր. պէլի, սալթ տիւղէլտիր տէյիլ,

իլլա անը պէրէքէթլէր. քէնտի փըլան վէ իւ-
միտլէրինն գանատարը գըրըմըլ օլան պիր ճանը
գարթալ կիպի եիւքսէյէ վէ տանա եիւքսէյէ ու-
չուրուր: Միքայէլ Անճէլօ պիր տէֆ'ա պիր պաշգա
րէսսամըն չօգ չալըտըգտան սօնկրա անտէն պիր
չէյ հասըլ էտէմէտիյի պիր մէրմէր փարչասը պուլ-
տու, վէ անտէն ղայէթ կիւզէլ պիր սանէմ հափտը:
էկէր ատէմ քէնտի 'էօմրիւնիւ Ալլահըն մահիր է-
լինէ թէպիւմ էտէր սէ, Ալլահ անտէն նէլէր եա-
փար՝ քիմ խայալ էտէպիլլիր:

Ալլահըն 'աճա'իպ միւճիզէլէրինտէն պիրի տէ
Յոփլան կիպի պիրինի եինէ Նինուէյէ կէօնտէրէ-
պիլմէսի իտի: «Նինուէյէ կիթ» տէյօր Ալլահըն
էմրի: Պու պէօյիւք պիր վաղիֆէ իտի: Պու Աստ-
րեստանըն պիր քէօչէսինտէ սատէճէ պիր դաշ քիմ-
սէլէրի Իսրայէլին Ալլահը իչիւն գազանմագ տէ-
յիլ, անճագ փութիէրէսթ տիւնեայը հազիզաթըն
ըշըընա չըգարմագ իտի:

«Նինուէյէ կիթ». եա'նի սէն թէք պիր դա-
րիպ օլարագ օրանըն եիւքսէք գուլէսինի սարս:
Իշթէ Աշուր. Լիպնանտա օլան էրզ աղաճընա պէն-
զէյիպ, էն եիւքսէք մէվզը'տէ իտի (Եզէկիէլ 31.
3): Անըն սէրտարլարընըն ճիւմլէսի մէլիքլէր տէ-
յիլ մի իտիլէր (Ես. 10. 8): Իշթէ օրատա չօգ
միւքէլէֆ խանէլէր պուլուճուր իտի: Ահ, պու
կիպի պիր տիյարտա Յոփլան, նա'մալիւմ պիր
դարիպ իքէն իշ կէօրէ պիլէճէք մի տիր. պու հա-
մագաթ տէյիլ մի տիր: Նինուէյին էֆսուճըլարը
վէ օգումըլարը վէ գուրնաս ստէմլէրի խզէրինէ
պիր թէսիր իշլէտէ պիլէճէք մի տիր: Յոփլան օգու-
մըլար իլէ պիր իշ կէօրէմէզ իտի, զիրա քէնտիսի

պիր 'ալիւմ տէյիլ իտի. մէլիք իլէ 'ալագա էտէ-
մէզ իտի, զիրա մէ' մուրիչէթճէ պէօյիւք պիրիսի
տէյիլ իտի: Գուլվէթլի պիր ատէմ տէյիլ իտի քի՝
Նինուէտէ բուճանի իսլահաթլարը իճրա էտէ
պիլսին:

«Ամնա տէյէճէյիւմ սէօղլէրի անա նիտա էյլէ:»
Շէփիսի պու տըր: վէ պու համագաթ տէյիլ մի
տիր: էհալի քէնտիսինի անճագ ղէվզ վէ իսթիճագ
իլէ իսթիզպալ էթմէյէճէք մի տիր:

Հալա պու կիւն հա'սըլ տըր: պիզիւմ իչիմիզ
Յոփլանըն իչինտէն էհվէ'ն մի տիր. կէօղլումիւզ
էօնիւնտէ թա' իֆէ տիւնեասընըն էսէֆէնկիզ հա-
լինի միւշանէտէ էթմէյօր մը իզ: Անլէրէ էլիմիզ-
տէն կէլէնին էն էյիսինի եափմագա չալըշմալը
տէյիլ մի իզ:

Պիզէ տախի «Նինուէյէ կիթ» տէնիլիյօր: էվ-
վէթ, պիզիւմ բուճանի մուհարէպէմիւզ ղայէթ ալըր
տըր: Թա' իֆէ տէրեասընըն ճէյպէթլի տալզալարը
անը սէյր էտէնի գօրգուլը պիր սուրէթտէ թէհտիտ
էտիյօր:

Գապարմըլ տէրեա կիպի ճինսի պէշէր չալգան-
մագտա տըր, վէ եիւքսէլէն տալզալար կէօյա ճէր
չէյի քէնտի տէրուլինէ չէքէճէք կիպի կէօրիւնիւյօր:
Իշթէ Ալլահ տօղրու օլան պու կիպի 'իսեան
վէ իթա'աթսըզըլագ գարըլ օլան էմր նէ տիր:
«Պէնիւմ սանա տէյէճէյիւմի վա'զ էյլէ:» Ահ, պի-
զիւմ մօտաճը վա'իզ վէ մօտա վա'զարըմըզ տախի
վար տըր: Պու կիպի պիր վա'իզ տա' իմա քէնտի
քէնտիսի չէօլէ տիւշիւնիւր. 'աճէպա պէն ատէմլէրի
հա'սըլ քէնտիմէ ճէլպ էտէպիլլիրիւմ. շու եախօտ
պու շէյլէր Իհաճիլտէն չըգարըմալը տըրլար. եօխսա

օլապիւիւր քի ճէմ'իլէթէ սօգոռնսուն. ամնա պու
եօլ իլէ Ինճիլ շէրապընա էօյլէ սու գաթըլըր քի՝
արթըզ անտէ պիր թաթ գալմայաճագ տըր :

Մեղքիւր վա'իզէր Ինճիլին սատէ վէ սաֆի
թա'լիմաթընը վա'զ էթմէքտէն իսէ՝ տա' իմա սա' իր-
ւէրտէն մէտն ու սէնա էտիմէլէրինի արգու էտէրլէր ,
վէ պաշ մագսէտլէրի օ տըր : Պու կիպիւլէր չօգ դօր-
գարլար քի՝ պիլմէյէրէք քէնտի քիլիսէլէրինաէն օլան
միւթէպէր վէ զէնկին ստէմլէրի միւզթարիպ էթ-
սինլէր , կիւճէնտիրսինլէր : Սահպի սէրվէթ վէ 'ազլ
օլանլարա մօտա վա'իզի շէօյլէ տէր . «Քիթապ ը
Մուգատտէստէ վա'զ օլունան թէվպէ սիզին իշիւն
տէյիլ տիր . սիզ 'ագիլ քիմսէլէր սինիզ , սիզ մէ՝
մուրիյէթ սահիպլէրի սինիզ , սիզին խայրխահլըզընըզ
զաթէն ճիւմլէյէ մա'լիւմ տիր , սիզին կէրի տէօ-
նիւպ թէվպէ էթմէնիլէ հաճէթ հօգ տըր . քեա՝ շքի
քիլիսէ գանափէլէրիմիզ սիզին կիպիւլէր իլէ սօլու
օլա իտի , օլ վագըթ չօգ էյի օլուր իտի :» Իշթէ պու
կիպի թա'լիմաթ սահիպլէրինին վա'զը պու տըր :
Մօտաճը վա'իզ վա'զընտա Փագիրլէրի տէ ունութ-
մայօր , անլէրէ շէօյլէ տէյօր . «Սիզ տէ իլէրի կիթ-
մէլի սինիզ , քիլիսէյէ հարտըմ էթմէլի սինիզ . վա-
գա'ա սիզ թա'յիպ էտիլմէզսինիզ , շիւնքի իզթի-
տարընըզ հօգ տըր , պիշարէ քիմսէլէր սինիզ . սէ-
նէլէր միրուրիյլէ թէգատտիւմ էտէրսէնիզ , սիզ տէ
խրիսթիյան քիմսէլէր օլուրսընըզ :»

Էյվան , պու կիպի վա'զլարա ալտանանլարը-
մըզ փէք չօգ տըր :

Բուհ իւլ Գուտս օլմատըղը հալտէ՝ խրիսթիյան-
լըզ իշի պօշ շէքիրտէք գապուղընա պէնկզէր . պօշ
պիր գապ վէ էօլիւ պիր ճէսէտ տիր :

«Պէնիւմ սանա տէյէճէյիմի ի'լան էյլէ» : Նիշէ
վա'իզլէր պունուն եէրինէ միւտահանէ էտէրլէր :
Լաքին գալպ քէնտի տէրտինի պիլիւր : Նիգապը
գալտըր վէ հագիզաթըն թամմ հիւզիւնէ պագ :
Բուհ իւլ Գուտս հագիզաթ Բուհու տըր , վէ հա-
գիզաթ առէմլէրի ալշագլանտըրըր : Տիւնեանըն
բուհունըր գալիճէ թութույօր իսէն , Ալլահըն Բուհու
սէնտէ Փիւթիւհաթըր գազանմազ : «Տիւնեա անը
գապուլ էտէմէզ :»

«Վէ Յովնան Նինուէյէ կիՍտիո»

Նինուէյնին միւքէլէֆ պինալարը Տիգրիս նէհ-
րինին քէնարընը թէզեխն էթմէքտէ խտիլէր :
Պունար Յովնան իչիւն եէնի պիր մէնզարէ խտի :
Եէրլի պիր Նինուէլլէյէ օլ շէհրին էօքլի թարիխի
մա'լիւմ խտի , լաքին պու զարիպ իչիւն Նինուէ
անճագ զայէթ պէօյիւք պիր շէհր խտի : Յովնան
թանըլմայարագ սօգագլարտան գալապալըդ ա-
րասընտան կէչիյօր . գալապալըդտան թաղեիզ
օլունույօր , լաքին օ սիւր'աթլէ քէնտի եօլընա
տէվամ էտիյօր : Էնճամ փէք ինթիմալ մա'լիւմ պիր
մաճալտէ տուրարագ՝ քէնտի վաճընը մի'էստիր
պիր սուրէթտէ սէօյլէմէյէ պաշլատը : Տէտիլինէ
ինանարագ սէօյլէյօր խտի . տէրին պիր հիստիյաթ ,
սարսըլմագ պիր գուվվէթ իլէ՝ պաշգա պիր տիւն-
եատան կէլմիշ պիր խապէրճի կիպի տուրույօր խտի :
Եզիա կիպի տուտագլարը իւզէրինտէ աթէշ գօր-
լարը եօզ խտի քի ատէմլէրին եիւրէքլէրինի թու-
թուշտուրսուն , Եսայի կիպի միրիքէլամ վէ գուվ-
վէթլի պիր նուֆուզ սահիպի տէյիլ խտի . ատէմի
սարսան պիր Ամովս տախի տէյիլ խտի : Յովնանըն
խապէրի սատէ պիր խապէր խտի , վէ լաքին եինէ
տէ անտէ «Ալլանըն սէսի» թանըլըյօր խտի : Նինուէ
շէհրինտէ ափանսըլ գուհուր էթմիշ օլան պու ատէմ
Ալլանըն հուզուրընտան կէլմիշ , վէ տերեանըն տէհ-
շէթինի պիլլէյօր խտի : Արթըզ քէնտիպինի տիւնեա-
նըն ճէլպ էտէճէի վէ գօրպուտաճագը պիր շէյի եօզ
խտի : Պիւթիւն 'էօմրլէրինտէ վազիֆէսիզ հաշամըշ

վէ տա'լիմա տիւնեանըն զէնկինլիլինի արամըշ օլան
Նինուէ ճիմհուրու Յովնանըն եանընտան կէչէր ի-
քէն , տէհշէթ անլէրի սարտը :

Արթըզ միւսթէնզիլէր գէվգլէնմէքտէն տուր օլ-
տըլար : Յովնանըն շուսէօ իւ գալպլէրինին տէրինլէ-
րինէ սօյրու էիյօր խտի , «Նինուէ գրրգ կիւնտէն
խարապ օլաճագ» : Յովնան էյի պիլիյօր խտի քի՝
տիւնեա իւզէրինտէ փէք ազ պիր վազրթլարը
գալմըշ օլանլարա սէօյլէյօր խտի : Վէ էիլէր քէն-
տիսինէ պիր զիյան կէլսէ պիլէ , մութլագ վազը՝
օլաճագ պէօյիւք խարապիլէթէ նիսպէթէն քէնտի-
պինէ վազը՝ օլապիլէճէք զիյանըն էնէմիլլէթի եօզ
խտի : Սալթ գրրգ կիւն գալմըշ տըր , վէ պու վա-
զը՝անըն ի'լանը 'այնիտիլէ «խապէրճիտէն» Նինուէ
էնալիսի իւզէրինէ թէ՛ սիր էթմէքտէ խտի :

Ալթուրն փարլայըշը , շան ու շէրէֆին ճա-
զիպէսի , վէ քէյֆ վէ ճիւմպիւշլէր քէնտի գուվ-
վէթլէրինի զայպ թտիլէր : Հիւքմ մէլէյինին
քէնտի գըլըճընը արթըզ Նինուէ շէհրի իւզէրինէ
ուզաթմըշ օլտըզը խապէրի՝ հեր պիր գալպտէ դա-
յէթ գուվվէթլի վէ տէհշէթլի պիր թարգտա սէտա
վէրմէքտէ խտի :

Սիւրիալը Եփրեմ խամիտէ պիր բահիպ Նին-
ուէյին թէվպէ կիւնլէրինի թէրսիմ էտիպ՝ շէօյլէ
սէօյլէմիշ տիր . Չօճուգլարըն պաղըրըշ վէ չաղըրըշ-
լարը պիւթիւն շէհրին կէօզ հաշարըլէ ֆիղան
էթմէսինէ սէպէպ օլտու : Իսթիյար երքէքլէր քիւլէ
պէլէնտիլէր , իսթիյար գարըլար իսէ քէնտի ազ
սաշարընը հօլուպ աթմագտա խտիլէր : Չօճուգլար
քէնտի վալիտէլէրինէ սարըլըպ՝ քէնտիլէրինի էօ-
լիւմտէն գուրթարալար տէյիւ իմտատ տիլէմէքտէ

խորհրդեր, վէ ճիւղակէսի կէճէ վէ կիւնտիւղ քէնտիւ-
 լէրէ վէրիւմիչ օլան աղ կիւնլէրին սա'աթլարընը
 սայմազտա խորիւր : Չօճուզլար աղլայարազ քէնտի
 վալիտէլէրինէ շէօյլէ սիւ'ալ էտէրլէր իտի . «Եէ-
 հուտի վա'ի ին թա'յին էթտիյի կիւնլէրտէն տահա
 գա'չ կիւն գալմը տըր , սէօյլէյին , աման սէօյլէյին .
 պու կիւղէլ Նիհուէ շէհրի գա'չ կիւն սօնկրա խա-
 րապ օլաճագ . հա'նկը կիւն գօյու զուլմէթ պիղի
 գապիլայաճագ :»

Իշթէ չօճուզլար պէօյլէ Ֆիղան էտէրէք՝ մէլի-
 յին խանէսինէ տօլարլար իտի , մէլիք իսէ մէմա-
 լիքինտէ պուլուճան ճիւղակէ պէօյլէք վէ 'ալիմ
 ստէմլէրի ճէմ' էթտի :

Սիւրիալը Եփրեմ՝ մէլիյին շէօյլէ սէօյլէտիյինի
 թէսավվուր էտիօր . «Պէն քէնտիմ օլ Եէհուտի
 փէյղամպէրի չաղըրթտըրաղմ վէ չիֆահէն կէօրիւ-
 շիւպ իմթիհան վէ թէֆթիչ էյլէտիմ , վէ անըն հա-
 գիգի պիր ատէմ օլտըղընը անկատըմ . անը հէմ
 խօշ ամէտի իլէ իսթիգպալ էյլէտիմ , հէմ տէ գօր-
 գու իլէ թէհտիտ էթտիմ . լաքին օ ալա սարսը-
 մատը . անա սէրվէթ վա'տ էթտիմ՝ օ իսէ անճագ
 կիւլիմստի . քէնտիսինի գաթլ էտէճէյիմի թէհ-
 տիտ էթտիմ , էօլիւմիւ թահգէր էթտի . հիչ պիր
 շէյ անա թէ'սիր էթմէտի : Պու զարիպ քիմսէ ալ-
 տատըճը տէյիլ տիր : Ալլան անա էմր էթմէմիչ օլտա
 իտի , պու հիւքմ խապէրինի վէրմէք իչիւն անը նէ'
 շէյ մէճպուր գըլաճագ իտի : Եալանճը փէյղամպէր-
 լէր պիր չօգ սէրվէթէ մալիք օլմագ արղուսըլէ
 էյի միւժտէ ի'լան էտէրլէր , լաքին պէօյլէ խարա-
 պիյէթ խապէրճիսի պիր շէյ գազանմատըգտան
 մա'տա հէր շէյի զայպ էթմիչ օլուր :»

Թարիխտէ պէյան օլուճտըղընա կէօրէ պու
 վագըթ Նիհուէ իչիւն զայէթ մուհիմմ պիր վագըթ
 իտի . զիրա Ատրեստանըն խարապիյէթի հագիգաթ ը
 հալտէ թէգարրուպ էթմէքտէ իտի . զայէթ փարլագ
 պիր սէմթ իւր րէստէն (զէնիթ) սօնկրա օլ մէմլէ-
 քէթ իւղէրինէ գարանըզ վագթը կէլմէք իւզրէ
 իտի . խարապիյէթ զայէթլէ Եագըն իտի :

Քեաճքի Նիհուէսին օլ վագըթտա օլան հալինէ
 էյի պիր պագըլ իլէ պագա պիլսէ իտիք , օլ զէման
 Յոփսանըն քէլամընըն գալպէրտէ , պու «Ալլանըն
 սէսի տիր» տէյիւ պրագտըղը թէ'սիրի էյիճէ անկ-
 լայաճագ իտիք : Նէ զէման Ալլան քէնտի խա-
 պէրճիլէրինի պու էմր իլէ , Եա'նի «Սանա տէյէճէյիմ
 սէօյլէրի ի'լան էթ» էմրիյլէ կէճուտէրի իսէ , իշթէ
 օլ զէման Ալլան քէնտիսի շէհատէթսիզ պրագմագ :

Յոփսան նէ պիչարէ պիր ալէթ իտի . օ Նիհ-
 ուէտէ նէ իչ հասըլ էտէ պիլիր իտի . օ լաշէյ տիր .
 լաքին արգաստընտա տիրի պիր Ալլան տուրույօր :
 էկէր Ալլանըն էօյլէ ատէմլէրի վար իսէ քի անլէր
 տախի՝ Պէն տէյիլ , իլլա Ալլան տըր , տէյէքէք անըն
 էլինտէ պիր ալէթ օլմագտան մա'տա պիր շէյ օլ-
 մագ իսթէմէյօրլար , օ վագըթ տիւնտատա չօգ
 պէօյլէք իշլէր իճրա օլուճաճագ տըր : Ալլան քէնտի
 իչինտէ էօյլէ ատէմլէր իսթի'մալ էթմէք իսթէր քի
 անլէրտէ «Պէն տէյիլ , իլլա Ալլան» թապիլի պիր
 հագիգաթ օլմուչ օլտուն :

Ալլան տիւնեայա մէլէքլէր վասըթատըլլէ սէօյ-
 լէմէզ , իլլա խէլաս պուլմուչ կիւնահքեարլար վա-
 սըթատըլլէ սէօյլէր : Յիտուս տիւնեայը խէլաս պուլ-
 մուչ կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար վասը-
 թատըլլէ բուհանի հարէքէթէ կէթիրտի :

էյ պիչարէ ատէմ օղլու, սէն տէ Նինուէյէ կի-
տէպիլիբոսին, էկէր Ալլահ սէնի կէօնտէրիր իսէ:

«Ալլահ տախի 'ամէլլէրինի, հա'նի քէօթիւ հօլ-
լարընտան տէօնտիւ-քլէրինի կէօրտիւ:» Պու պիր
րիւ'յա տէյիլ, վէ խաֆիֆ պիր հիսսիյաթ տէյիլ
իտի. իլլա անլէրին թէվպէսի էլ վէ այագ միսիլիւ-
անլէրի «քէնտի քէօթիւ հօլլարընտան տէօնտէր-
տի»: Խաֆիֆ հիսսիյաթ ատէմլէրին հիւնէրի իլէ
մէյտանհա կէլիր, լաքին հագիգի թէվպէյի սալթ
Ալլահ իհսան էտէր: Ալլահըն Րուհուհըն իլլէյիպ
իլլէմէտիյինի «'ամէլլէր» կէօթէրիլլէր: Մաղրուր
մահճուպլանըր, էօվքէլի քիմսէ հալիմ օլուր, սէրթ
գալպ փարէլէնիւր. սօղուգ երւրէք՝ մուհապպէթ իլէ
հանմագտա տըր: Ալլահ Նինուէ հագգընտա պաշ-
գա պիր շէյ տէմէյօր: Պիգ Յոլլանը կէօլիւմիւզ
էօնիւնէ ալալըմ, վէ իլահի փարմաղըն անըն իւ-
զէրինտէ նա'սըլ իլլէմիշ խոխինի սէյր էտէլիմ:

ՍՕՆ ՊԻՐ ԳԱՐԱՐ

«Վէ Յոլլանըն փէք կիւճիւնէ կի-
տէրէք դազապիսք օլտուս»

Արթըգ գըրգ կիւնիւն սօնու կէլտի: Նինուէ
թիթրէյէրէք սօն հիւ-քմիւնիւ պէքլէյօր իտի: Հիւքմ
կէչտի, գալլմ սէվինճ վէ համալար իլէ հէնի
սօղմագտա օլան նուրը իսթիդպալ էյլէտի: Յոլ-
նան իսէ սէվինճ իլէ սօղու օլան էհալի արասըն-
տան գաչըպ հալընըզըզա չէքլտի: Անըն գալպի
տէհշէթլի պիր հէյէճան իլէ չալգանմագտա իտի:
Ճանը անըմը իտի: Յոլլան Նինուէ շէհրի իւզէրինէ
չէմսին ճէլալ վէ 'ազամէթ իլէ թէքրար սօղմա-
տընը կէօրմէտէն իսէ, անըն խարապալար երզընընա
թահվիլ օլմասընը արգու իլէ պէքլէր իտի: Եա-
նագլարը իւզէրինտէն զազապ կէօզ հաչլարը սէյլ
կիպի ազմագտա իտի: Քէնտի քէնտինի թօղուն
թօփրաղըն իչինէ աթտը, վէ Ալլահ 'ալէյիլինէ
չիքայէթ էթմէքտէ իտի: Րապպա սու'ա էթտի,
լաքին նա'սըլ պիր սու'ա էթտի: Վար էօյլէսի
սու'ալար քի պէտ սու'ալարտան տէհշէթլի տիր-
լէր: Գալպինին չալգանմը օլան տալգալարը
չամուր վէ չիրքէֆինի տըչարը աթմագտա իտիլէր:
Յոլլան Ալլահը հիւքմ էթմէյէ պաշլատը:

Տէրեատա «ճանըմը իսէլաս էյլէ» տէյիւ նիտա
էտէն Յոլլան չիմտի էօլիւմիւ արգու էսիյօր իտի:
Ալլահ սօղրուլըզը վէ 'ստալէթի կէօզէթմէյօր
զանն էտէրէք՝ Յոլլան զէմինտէն կէօզմէք իսթէյօր:
Կիթտիքճէ անըն գալպինտէ Ալլահա գարըը 'ինատ-
լըգ Րուհու թէզապիւտ էթմէքտէ իտի, վէ իլթէ

էօլքէլէնմիշ վէ շահա գալմըջ օլանս պու ատէմ
Նինուէտն չըգըպ տաղլարա տօղրու 'անէլէ էթտի :
Պէքլէր իտի քի՝ Ալլանս պէլքի տէ 'ագըլլանսըն
վէ Նինուէյի խարապ էթտին :

Խայմէսինտէ օթուրուր իքէն երբէյի կեան
եօգարը գալգամագտա վէ կեան էնմէքտէ իտի . պիր
սըթմա նէվպէթի կիպի թէպէտտիւլաթա տիւչար
օլույօր իտի :

Էյ Յովնան , սէն քի Ալլանն հուզուրընտան
գաչտըն , սէն քի տէրեանըն էնկինինտէ Ալլանն
'ինայէթինի թանըտըն , սէն քի Նինուէնին սօգազ-
լարընտա Ալլանն Րուհունըն գուվվէթի իտիյինի
պիր վագը'ա հալինտէ կէօրտիւն , շիմտի տէ զա-
գապ վէ աճըլըգ վէ արգանը Ալլանա տէճուտէր-
մէք հագգ մը տըր : Պիգ պու հալտէ Յովնանըն
եանընտան անը թա'յիպ էտէրէք կէչէպլիբիդ ,
լաքին տիգգաթ իլէ պագարըմըդտա կէօրտէ-
ճէյիգ քի Յովնանըն պու զագապընտա տէրին
պիր հագիգաթ վար իտի , քի պու՝ Յովնան քիթա-
պընըն էն փարլագ պիր գըտմընը թէչքիլ էտէր :
Յովնան նիչիւն զագապլանտը : Պու սօն գըրգ
կիւնտէ Յովնանըն գալպինտէն նէլէ'ր կէչմիշ իտի :
Շիւպհէսիգ շէնրի պէլա իչինտէ կէօղլու իլէ կէօրտէ
իտի , եանի պինկէրճէ քիմսէլէր էօլիւմ թէչլիքէ-
պինէ վարըպ Նինուէնին սօգագլարընտան գան
սէյլէրի ագտըլը հալտէ , հիտիյաթսըգ պիր հալտէ
գալմագ իտի : Էլպէթթէ գալպինտէ մէրնամէթ
հիտիյաթը մէյտանա կէլէճէք իտի :

Լաքին երբէյինտէ տանա պաչգա րէամէլէր չը-
գըլմագտա իտի : Նինուէ օրտուլարը զալէպէ շալ-
տըգլարը մահալտէ նա'սըլ մէրնամէթսիգճէսինէ

ինթիգամ՝ ալտըգլարընը պիլիյօր իտի : Աշուրիլէ-
րին տէչէլէթի մուհարէպէլէրինին թարգընը թանըր
իտի : Աշուր մէլիքլէրինին պիրի հագտըլը թան-
րիրաթտա շէօյլէ տէր . «Պիր չօգ տիրի ատէմլէր էսիր
ալարմ , կէրիտէ գալանլարը աթէչէ հագտարմ . շէնրին
գափուսընտա տիրի ատէմլէրտէն վէ քէլլէլէրտէն
պիր ամուտ ետիտարմ . 700 ատէմլէրի շէնրին գա-
փուսընտա սըրըգլարա թագտարմ . օղուլարընը վէ
գըլլարընը իսէ քիւլ օլանս գատար եագտարմ :» Տա-
հասը վար . Յովնան քէնտի գալմընըն Նինուէ օր-
տուլարընտան գօլալանտըլընը , Սամարիանըն խա-
րապընը , վէ չէօլէ թանվիլ օլուհմըջ օլանս տիյար-
տան քէնտի գալմընըն էտարէթէ կէօթիւրիւլաիւ-
յիւնիւ կէօրիւյօր իտի : Լաքին տահասը վար . Իս-
րայէլ գալմընըն փէրիշան օլաճաղը վէ Նինուէ
շէնրի պագի գալըպ Քիւթիւնաթ էթտիյի հալտէ
Րապպըն իչինին իւմիտի պիւթիւն պիւթիւնէ
մանվ օլաճաղը ճանընըն կէօղլու էճիւնտէ տուրույօր
իտի : Նինուէ պէօյիւյիւպ գուվվէթլէնտիյի վէ Իս-
րայէլէ եէր գալմատըլը հալտէ Ալլանն վա'տլարը
նէրէտէ գալաճագ իտի : Ջիրա վա'տ վար իտի քի
Իսրայէլ ճիւմլէ միլլէթլէրէ 'աղիմ՝ պիր պէրէքէթ
օլաճագ տըր : Խայր , խայր , միւմքինսիւ պիր քի
հիւքմ իչիւն քէնտի գօլընը ուղաթմըջ օլան Ալլան
անը կէրի շէքսին : Ալլան էնճամ պու հիւքմիւն
անը կէրի օլտըլընը կէօրմէլի , վէ Նինուէյի
հագգ վէ տօղրու օլտըլընը կէօրմէլի , վէ Նինուէյի
հիլպ՝ Իսրայէլի ճէլալ իլէ փարլաթմալը իտի : Ալլան
էպիպ՝ 'ատալէթի իչիւն Նինուէ իւղէրինէ էնէրէք՝
քէնտի 'ատալէթի խարապ էթմէլի իտի . շէօյլէ քի
անը պիլ քիւլլիյէ խարապ էթմէլի իտի . շէօյլէ քի
գալմըսը կէօրիւպ թիթրէսինլէր վէ Իսրայէլին Ալ-
լանընը հագիգի Ալլան տէյիւ գապուլ էթսինլէր :

Օլ զէման հէր թարաֆտան նէ գատար թա՛րի-
 ֆէլէր հէյքէլէ տօղրու կէլէճէքլէր : Օլ զէման
 ճէմի՛ի բէիսէր Բապպ իւլ ճիւնուտ էճիւնուտ տիզ
 չէօքէճէք : Զէմինի սէլամէթ սէյլէրի գափլայա-
 ճագ : Իշթէ օլ վազըթ խէլաս վազըթ կէլմիշ օլուր :
 Շիմտի իսէ հէր շէյ խիթամա կէլմիշ տիր : Յովնան
 իշիւն հէր շէյ դայ օլմուշ տըր : Քէնտի Ալլահընը
 անկլայամայօր : Ալլահըն Նինուէ կիպի կիւնահքեար
 պիր շէհրէ 'ալֆ էյլէմէսի Յովնանա զայէթ գարչը
 կէլիյօր իտի . կէօյա Ալլահ տիւնեայը թէրք էթմիշ
 վէ քէնտի իշինտէն չէքիւմիշ տիր : Բապպըն էլի գըսա՞
 մը իտի : Զէմին իւզէրինտէ հագգըրըզ վէ ճէ՛պը
 մի գաֆէր իլէ հիւքիւմէթ սիւրմէլի իտի . արթըզ
 'ատալէթ գա՛լմատը մը : Թարիխի 'ալէմին պու
 պիւմէճէսի քէնտինի գօյու գարանըզ կէճէսի կիպի
 սարմը իտի : Յովնան քէնտի Ալլահընը անկլայա-
 մայօր իտի : Լաքին Ալլահ կէօզլէրինտէն պաղլարը
 չէօզմէք իշիւն անա եազլաշտը , վէ քէնտի էֆ-
 քեարընըն զանիլիյինի անա անկլաթտը : 'Ալիմ պիր
 քիմսէ շէօյլէ եազըյօր . «Յովնան քիթապընը չիւպ-
 հէսիզ 100 տէֆ'ա օգուսուշըմ , վէ աշըզճա իխթար
 էթմէք իսթէրիմ քի՛ պու գատար օգուսըրգտան
 սօնկրա եինէ տէ անը թէքըր օգույաճագ օլսամ ,
 կէօզլէրիմ եաշարմագըզըն վէ գալպիմ չարիմագ-
 սըզըն օգույամամ . պէլի , կէօրիւնիւշէ կէօրէ դա-
 յէթ լիւզումըզ օլան պու քիթապ եազըլմը օլան
 էն տէրին մա՛նայը հավի վէ էն մուհիմ քիթապ-
 լարտան պիրի տիր . վէ հէր քիմ քի պու քիթապ
 եազլաշտպ անը օգուսագ իսթէրսէ , անա շէօյլէ տէ-
 մէք իսթէրիմ . Այազլարընտան այագ գապլարընը
 չըգար , զիրա պաստըղըն եէր մուգատտէս տիր :»

Պիր իշին կիւճիլէլի նիսպէթինէ կէօրէ սապր վէ
 թէհամմիւլ լազըմ տըր : Ատէմ Ալլահըն էֆքեարընը
 էօյրէնմէլի տիր : Իշթէ պուրատա կէօրիւյօրըզ քի
 Ալլահ իլէ Յովնանըն արասընտա նէ գատար տէրին
 պիր խէնտէք վար տըր : Լաքին Ալլահ եօլընը
 շաշըմըշ օլանա էլինի ուզաթտը վէ անը եանընա
 չէքտի : Պուրատա պիզ օլ պէօյիւք Ուսթանըն ֆապ-
 րիգասընա վէ սէմավի Փէտէրիմիզին քինտէր-
 կարթէն մէքթէպինէ պագա պիլիբիզ : Յովնան
 քէնտի Ալլահընը թանըմայօր , վէ Լաքին էօյ-
 րէնմէլի տիր : Պէլի , 'էօմրիւն ճիւմէ կիւճ
 սիւ՛ալլարընա ճէվապ պուլմաղը էօյրէնմէլի տիր :
 Էկէր չէօմլէքճի պիր գապ եափաճագ օլուր իսէ ,
 էվվէլա չամուր հազըրլանմաղը տըր : Պալըզ
 չարս իւզէրինէ գօուլըր , վէ կիթտիքճէ ուս-
 թանըն անա վէրմէք իսթէտիլի շէքի ալըր .
 Լաքին պիր տէ պագարըն քի տահա պալըզըն
 իշինտէ սէրթ պիր շէյ գալմըշ տըր , վէ ուսթա
 չարսը չէվիբիւր իքէն օլ սէրթ նէսնէյէ սօգուսու-
 լուր վէ գապ գըրըլըր : Իլք տէֆ'ա ուսթա հէման
 իշինի պիթիբիյօր կիպի կէօրիւնիւյօր իտի , Լաքին
 եէնիտէն գապըն իւզէրինտէ իշլէմէսի լազըմ օլտու :
 Եէրէ տիւշէն փարշալարը գալաբըր , պալըզը տա-
 հա տիգգաթլըճա թէմիլըլէր , վէ թէքըր իշինէ
 պաշար , վէ անը պիթիբէնէ գատար տէվամ էտէր :
 Իսսանտա տախի Ալլահըն իշի պէօյլէ տիր : Ալլահ
 քէնտի իշինէ տէվամ էթտիքճէ գալպտէ օլան
 կիլլի կիւնահլար մէյտանա չըգար : Շիմտիչէ գա-
 տար Յովնանըն գալպինտէ սագլանմըշ օլան պիր
 մատտէ տախի մէյտանա չըգըյօր , վէ չիմտի տը-
 շարը աթըլա պիլիբի : Ատէմլէրի խէլաս վէ թէր-

պիցէ էթտիյնտէ Ալլահն պէօյիւք մէրհամէթինի Յովնան անկլամատը: Սէմավաթ զէմինտէն նէ գատար եիւքսէք իսէ, Ալլահն էֆքիարը ատէմլէրին էֆքիարընտան հէման օլ գատար եիւքսէք տիր: էվվէթ, Ալլահ Նինուէյի մուզաֆֆէր գըլա պիլիր, Սամարիայը վէ Երուսաղէմի վիրանէյէ տէճտէ պիլիր, վէ Իսրայէլի տիւնեանըն հէր թարաֆրնա տաղըտա պիլիր: Պէլի, Ալլահ Գեթսեմանիյի վէ Գողգոթայը կէթիլիր, անըն մէլէքիւթիւ սալթանաթ սիւրէր, անըն 'ինայէթի ֆիւթիւնաթը գազանըր:

Ալլահ Յովնանա գըսա պիր սիւալ էթտի. «Տարըմաղա հագգըն վա՛ր մը:» Յովնան ճէվապ վերմէյօր, վէ սիւքիւթ էթմէյէ մէճպուր օլույօր: Ալլահ պիգէ տախի չօգ 'աճախպ սիւալլէր էտէր:

Նիչէ տէֆա, Պէն զանն էտէր իտիմ քի պուլի շէօյէ օլաճագ իտի. պէն զանն էտէր իտիմ քի Ալլահ պէնիմլէ շէօյէ մու՛ամէլէ էտէճէքիտի տէյիւմըրըտանաղըմըզ վէ տիւչիւնտիւյիւմիւզ վաղըթ Ալլահ զաննլարըմըզըն արգասընա պիր սիւալ իշարէթինտէն մա՛տա պիր շէյ գօմաղ: Պեարոս ուզուն պիր վագըթ տէրս ալըպ ' ինսանըն տիւչիւնտիւյիւ կիպի տէլիլ, անճագ Ալլահն տիւչիւնտիւյիւ կիպի տիւչիւնմէյի էօյրէնմէլի իտի: Անըն հէր պիր էֆքիարընըն արգասընա Ալլահ պիր սիւալ իշարէթի գօտու: Օ հագիւպաթէն Յովնան օլլու Սիմոն իտի: Հալա Եսաֆատա իքէն քէնտինէ Ինճիլին միւժտէսֆինի թախիֆէլէրէ տախի կէօթիւրսիւն տէյիւ էմր օլունտըզընտա, օլլու (Ես Բապպ), պէն տանա հիշնափաք պիր շէյ կէճէտիւմ, մէյիւ ճէվապ վերտի: Սէպէպ պու իտի քի Պեարոմ տանա «սիլի սի-

նէյի սիւզիւպ տէվէյի եութմազտան» թէքմիլ ազատ օլմամը իտի:

«Տարըմաղա հագգըն վա՛ր մը:» Կիւն կէլէճէք տիր քի պիլ պինտէ պիրինէ ճէվապ վէրէմէյէճէյիզ: Ատէմլալ օլուպ թօփրաղա տէճնէճէք տիր:

«Ալլահն խէլասա պա՛խ օլան 'ինայէթի պիլի թէրպիյէ էտէր» (Տիտոս 2. 11): 'Ինայէթէ մազհար օլմագ իսթէրսէն օ ինայէթի գապուլ էթ, էվվէթ, սէնի թէրպիյէ էտէն 'ինայէթի գապուլ էթմէքտէն իմթինա՛ էթմէ:

Յովնան տանա տէրին պիր սուրէթտէ էօյրէնմէլի իտի քի ֆանի շէյլէրին արգասընա տիւչէնատէմ Ալլահն 'ինայէթինի թէրք էտէր: Ալլահն 'ինայէթի ատէմի թէրպիյէ էտէր: 'Ինայէթ գըրար, քէսէր վէ ալչագլանտըրըր: 'Ինայէթ քէնտի տէյնէյի իլէ կէլիր, վէ չօճուգլարընըն վանչիճէ պէօյիւմէլէրինէ միւսա՛տտէ էթմէզ: Իշթէ խէլասա պա՛խ օլան 'ինայէթ պու տըր: էլպէթթէ աճը վէրիր, վէ լաքին խէլասա պա՛խ տիր: 'Ինայէթ ալթընտա տուրմազ իսէք, սէրսէրիլէր կիպի օլուրըզ (Ղուկ. 15):

Յովնան թէքրար քէնտի եօլընա կիթմէք իսթէտի, ամմա Ալլահ անը պրագմատը:

Յովնան շէնրտէն տըչարը չըգտը, լաքին Ալլահ անա տըչարըտա տախի ըասթ կէլտի: Փուրթուճայը վէ պալըղը եարատան Ալլահ՝ Նինուէնին տըչարընտա գապագ ասմասընը վէ գուրտու վէ շարգ ըիւզկեարընը տախի եարաթտը:

Ալլահ քէնտի էվլատլարընը թալիմ էտէր իքէն, անլէրէ եօլ կէօսթէրմէք իչիւն 'աճախպ վապրթալար իսթիմալ էտէր:

Յոննան հաշամագանն իսէ էօլմէյէ արզու
էտիյօր իտի: Լաքին էօլիւմտէն տահա աճը պիր
շէյ վար իտի, վէ օլ շէյի ինթիխապ էթմէլի իտի:
Տէմէք քի Յոննան ալչագլանմալը իտի: Յոննան
տէրեա կնկինինտէն տահա զիյատէ տէրին պիր
եէրէ էստի, վէ, իքինճի տէֆ'ա «Ղազապլանմաղա
հագգըն վա՞ր մը տըր» տէյիւ սիւ՞ալ օլունտըղըն
տա, շիւպճէսիզ պու սիւ՞ալըն մա՞նաարնա անկլայա
պիլտի, վէ իքինճի տէֆ'ա էմր օլունտըղը կիպի
Նինուէսին եօլունը պուլտու:

Խ Ի Թ Ա Մ

ՅՈՎՆԱՆ ՓԵՅՂԱՄՊԵՐԻՆ

ՔԱՐՇԻՇԷ ՏՕՂՐՈՒ ԿԻՔՄԷՍԻ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623034

